

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GÓRNOŚLĄZAK

wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3.— zł.

Przez lud — dla ludu!

Redakcja i Administracja: Katowice, św. Stanisława 4
Telefon 1414 i 156 — P. K. O. Katowice 304540

ZA OGŁOSZENIA

placi się 20 gr za wiersz millim. Wiersz reklamowy 70 gr.
Na pierwszej stronie 80 groszy.

Nr. 68

Katowice, czwartek 23-go marca 1933 r.

Rok 32

Kredyty na zakup ziemi.

Bank Rolny ogłosił w tych dniach zarządzenie o emisji 4½-procentowych listów zastawnych, amortyzowanych w ciągu 40 lat, na cele kredytu parcelacyjnego. Uruchomienie tego kredytu obudziło w sferach rolniczych zrozumiałe zainteresowanie. Ruch parcelacyjny w Polsce pod wpływem braku gotówki zamierał, mimo dużej liczby reflektantów na kupno działek parcelacyjnych. Środki skarbowe na pożyczki, udzielane nowonabywcom gruntów, zostały dawno wyczerpane. Zwrot pożyczek zaś, jak wiadomo, postępuje bardzo powoli.

Ożywienie ruchu parcelacyjnego jest niezmiernie doniosłe dla szybszego uzdrowienia stosunków gospodarczych w naszym rolnictwie. Jak wiadomo, przeprowadzana jest od roku w Polsce parcelacja tak zwana oddłużeniowa, to znaczy sprzedawana jest przez parcelację majątku dla zdobycia gotówki, mającej służyć na spłatę uciążliwych zobowiązań. Parcelacja tego rodzaju jest niezmiernie ważnym czynnikiem całej akcji oddłużenia rolnictwa. Akcji tej bez długoterminowego a nisko oprocentowanego kredytu przeprowadzić na większą skalę nie sposób. Udzielane dotychczas pożyczki na kupno gruntów z parcelacji były bardzo drogie, gdy nowonabywcy otrzymywali je w 7 lub 8 proc. listach zastawnych Banku Rolnego, przyczem udzielanie kredytu tego przez Bank Rolny uzależnione zawsze było od wynalezienia odpowiednich lotów dla tych listów.

Wprowadzenie natomiast 4½% listów zastawnych Państwowego Banku Rolnego wypełnia lukę w naszym ustroju kredytowym rolniczym. Kredyt jest tani i udzielany będzie przez Bank Rolny bez trudności do wysokości 50% szacunku parcelowanego obiektu.

Nowe listy będą miały zapewnić zbyt na rynku pieniężnym po wysokim kursie. Łatwość zbycia wynika stąd, że posiadacz parcelowanego majątku może przedewszystkiem uregulować przy pomocy listów zastawnych, otrzymanych od nabywców ziemi wszelkie zaległości podatkowe państwowe po kursie minimalnym, dalej spłacić może temi listami swe zaległe zobowiązania w Banku Gospodarstwa Krajowego i w Państwowym Banku Rolnym. Jeżeli pozostaną mu się jeszcze nowe listy zastawne w ręku, niewątpliwie znajdzie z łatwością nabywców na wolnym rynku pieniężnym, którzy poszukiwać będą tych papierów dla regulowania niemiśnych zaległości podatkowych w stosunku do Skarbu Państwa. Listy te przyjmowane będą przez władze skarbowe przy zapłacie zaległych podatków po kursie minimalnym od każdego podatnika.

Wobec tego, że na wolnym rynku pieniężnym kurs listów będzie oczywiście, nieco niższy od nominalnego, podatnik posiadający zaległości podatkowe, zarabiać będzie przy spłacie tych zaległości nowymi listami zastawnymi, na różnicę między ceną zapłaconą a ich kursem nominalnym. Niewątpliwie też listy te poszukiwane będą przez kapita-

Sejm pruski pod znakiem „wiosny hitleryzmu“

Berlin. W dniu wczorajszym po południu sejm pruski odbył posiedzenie konstytucyjne. Obrady zagał przewodniczący z tytułu starszeństwa gen. Litzman, narodowy socjalista, który w przemówieniu inauguracyjnym zaznaczył, że obecny sejm pruski stoi pod znakiem wiosny hitleryzmu. Wśród ogólnego poruszenia mówca oświadczył, że narodowi socjaliści uznają Hitlera za jedynego wodza narodu niemieckiego i że fałszowaniem historii jest twierdzenie, jakoby narodowa rewolucja była dziełem kogośkolwiek innego niż Hitlera i ruchu narodowo-socjalistycznego. Następnie przewodniczący frakcji hitlerowskiej Kube, witając zebranych na trybunie delegatów narodowo-socjalistycznych Austrii, oświadczył, że celem narodowych socjalistów są wielkie Niemcy, które zjedno-

czą wszystkie siły narodu niemieckiego. Z kolei przedstawiciel niemiecko-narodowych Winterfeld wyraził oczekiwanie, że nadejdzie czas, gdy na czele Niemiec stanie znów dynastia Hohenzollernów. Słowa te przyjęli niemiecko-narodowi burzliwymi oklaskami, hitlerowcy zachowali milczenie. Następnie odbył się wybór władz sejmowych. Na prezydenta sejm obrano ponownie narodowego socjalistę Kerrla, na wiceprezydenta narodowego socjalistę Haake, centrowca Baumhoffa i niemiecko-narodowego Kriesa. Większością głosów sejm przyjął wniosek narodowych socjalistów, a probujący złożenie na podstawie dekretu prezydenta Rzeszy z dnia 6 lutego br. z urzędu parlamentarnego rządu pruskiego Brauna i powołanie gabinetu komisarycznego. W końcu przyjęty został nowy

regulamin obrad przewidujący m. in. przymusowe jawienie się posłów na posiedzeniach i ostre kary za nieusprawiedliwioną nieobecność. Sejm pruski odbył się na czas nieokreślony.

Pełnomocnictwa dla rządu Rzeszy.

Berlin. Gabinet Rzeszy uchwalił projekt ustawy o nadzwyczajnych pełnomocnictwach dla rządu i przesłał go do Reichstagu. Na podstawie ustawy rząd Rzeszy otrzymuje prawo uchwalania ustaw poza ramami zakreślonymi konstytucją. Odnosi się to również do ustaw wymienionych w artykule 85 rozdział 2 oraz 87 konstytucji. Uchwalone przez rząd ustawy mogą odstąpić od konstytucji pod warunkiem, że nie dotyczą instytucji Reichstagu i rady państwa Rzeszy. Prawa, przysługujące prezydentowi Rzeszy, pozostają nienaruszone. Uchwalone przez rząd ustawy po ogłoszeniu nabierają mocy obowiązującej. Artykuły 68—77 konstytucji Rzeszy nie mają zastosowania do nich.

Umowy, zawarte przez rząd Rzeszy z obcymi państwami w sprawach, objętych ustawodawstwem Rzeszy, nie wymagają na okres ważności ustawy o pełnomocnictwach zgody ciała ustawodawczych. Rząd Rzeszy ogłasza samodzielnie rozporządzenia wykonawcze. Ustawa o pełnomocnictwach wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Ważność jej upływa w dniu 1 kwietnia 1937 r.

Wszędzie dają się we znaki.

Paryż. „Le Matin“ donosi ze Strasburga: Hitlerowcy dali nowy przykład bezczelności: Pewna część ich oddziałów szturmowych, wcielonych niedawno w szeregi policji pomocniczej Palatynatu, przekroczyła granicę terytorjum Saary wieczorem z soboty na niedzielę. Hitlerowcy wystąpili w okolicy Suelzbachu, miejscowości, posiadającej duże znaczenie w zagłębiu Saary. W Suelzbachu znajduje się ośrodek republikańskiego Reichsbanneru. Hitlerowcy wręczyli zarządzającemu miejscowego oddziału Reichsbanneru list, zawierający pogroźkę, że o ile nie zamknie natychmiast siedziby organizacji, hitlerowcy podpalą dom, potem oddział powrócił do Palatynatu.

Senat uchwalił ustawę o kartelach.

Warszawa. Na wstępie senator Wańkiewicz zreferował szereg projektów ustawy dot. wykupu gruntów drobnymi dzierżawcami w województwach wschodnich. Ustawa ta przyjęta. Senator Skoczyła zreferował ustawę o funduszu drogowym i zarobkowym przewoźnie osób. Obie ustawy przyjęte. Z kolei Izba przystąpiła do ustawy o kartelach. Po przemówieniu sprawozdawcy senatora Rogowicza i dyskusji ustawę wraz z poprawkami przyjęto. Dalej po dyskusji uchwalono ustawę o urlopach dla pracowników przemysłowych i handlowych oraz ustawę o czasie pracy. W końcu po referacie senatora Świeckiego przyjęto nowelę do ustawy o ubezpieczeniu pracowników umysłowych. Następne posiedzenie w piątek.

Powrót P. Marszałka z Wileńszczyzny.

Warszawa. Wczoraj o godzinie 17.25 pociągiem wileńskim powrócił do Warszawy p. Marszałek Piłsudski. Na dworcu powitali p. Marszałka premier Pry-

stor, minister spraw zagranicznych Beck, wiceminister spr. wojsk. gen. Sławoj-Składkowski, szef sztabu głównego gen. Gąsiorowski oraz przedstaw. władz.

Zbir w mundurze policjanta gdańskiego.

Gdańsk. Wczoraj ustalono, że w niedzielę, gdy około godz. 19.30 rano obywatel polski Stempiński przybył z Gdyni, znajdował się na dworcu kolejowym w Gdańsku i rozmawiał po polsku ze swoim znajomym Jałbrzyckim, zbliżył się do nich policjant gdański i bez żadnego słusznego powodu schwycił Stempińskiego za kołnierz i siłą wciągnął go na posterunek policji na dworcu. Tam silnie go pobił i powalono go na ziemię sko-

pał. Jako jedyny powód tego zachowania się policjanta Stempiński podaje rozmowę w języku polskim. Gdy Stempiński legitymował się dowodem osobistym polskim, policjant odrzucił dokument z obelżywymi słowami. Z powodu powyższego zajścia komisarz generalny R. P. wystosował do senatu pismo z energicznym protestem i żądaniem ustalenia okoliczności, przy których wypadek miał miejsce.

Mac Donald wykręca się.

Paryż. Agencja Havasa donosi, iż prawdopodobnie, w toku wczorajsz. narad Daladier i Boncour nie omieszkali zauważyć wobec Mac Donalda i Simona, że jeśli pakt otwarty będzie tylko dla czterech wielkich mocarstw, to doprowadzi to do podziału Europy na dwie kategorie narodów. Poza to, jak się zaje, pakt ten przynosi uszczerbek prerogatywom Ligi Narodów, w łonie której wszystkie państwa mają jednakowe prawa. Ostatni argument musiał niezawodnie uderzyć Mac Donalda, gdyż oświadczył on dziennikarzom, iż inicjatywa jego nie miała bynajmniej na celu podważania podstaw Ligi Narodów. Należy również zastanowić się nad konsekwencjami, właściwością oraz wa-

runkami przyznania prawa do rewizji postanowień traktatów, które zatwierdzać ma projekt. Wobec Niemiec, Austrii, Bułgarii i Węgier — tych filarów akcji rewizjonistycznej — państwa Małej Ententy i Polska będą musiały oczywiście zabrać głos. Wreszcie należałoby wiedzieć, jakie nowe gwarancje bezpieczeństwa stworzoneby były po przyznaniu Niemcom równości praw w dziedzinie zbrojeń. Konkluzją tedy, do jakiej doszli ministrowie angielscy i francuscy, po rozpatrzeniu złożonego charakteru i różnorodności nasuwających się zagadnień — jest uznanie konieczności dokładnego zbadania całokształtu problemów przez rząd francuski.

listów jako dogodny papier lokacyjny, dla umieszczenia w nich wolnej gotówki wobec łatwości sprzedaży ich na rynku wolnym.

Nowymi listami zastawnymi Banku Rolnego płaćć będzie można wszystkie zaległe bezpośrednie podatki państwowe, podatek spadkowy, od darowizn i daninę majątkową, których terminy płatności przypadały przed dniem 1 października 1931 roku.

Natomiast zaległości w tych podatkach, których płatności przypadały w

okresie od 1 października 1931 r. do 31 grudnia 1932 r., spłacać będzie można nowymi listami zastawnymi w połowie, o ile jednocześnie druga połowa zaległości uiszczana będzie w gotówce. Dłużnicy Banku Gospodarstwa Krajowego i Banku Rolnego mogą spłacać w tych bankach zaległości z tytułu kredytu krótkoterminowego i rat kredytu długoterminowego oraz sprolongowane kredyty krótkoterminowe nowymi listami zastawnymi po kursie 75 zł za 100 zł nominalnych.

A. Zamb.

